

Există, fără îndoială, pentru finalizarea unui eveniment ca acela în discuție, atât de important pentru viața spirituală a unui oraș – câteva formule ideale. Ele însă se cer adaptate la ofertele concrete ale vieții teatrale. Un festival este, vrei nu vrei, „emanația acesteia“. Este, vrei nu vrei, reflexul opțiunilor, deschiderilor, experimentelor făcute de creatori.

Pe acest temei, în cristalizarea formulei ediției a XVII-a a Festivalului, s-au impus, ca imperios necesare, schimbări de optică. Este vorba, desigur, chiar de mizele comediei. Este vorba, de asemenea, de: schimbări de „gardă“ – fie că este vorba de autorii dramatici, fie de regizori, scenografi și actori; fie că e vorba de prezența dominantă a piesei românești; fie că e vorba de creația tinerilor care preferă sălile mici și cluburile; fie că e vorba de schimbarea locurilor de joc și de tipurile de impact cu publicul.

Cele mai grele probleme rămân însă cele legate de „locații“ (ca să folosesc un cuvânt suprazitat) și de logistică. Mulți dintre regizorii activi și de marcă ai momentului dezertează din sălile tradiționale și de pe scenele „à l'italienne“. (Exact tipul de sală în care, eu, la Galați aspir să fiu un ideal amfitrion!) Creatorii amintiți preferă să joace pe înseși scenele teatrelor existente, dar cu publicul așezat în jur, pe gradene anume aduse. Dar și pentru asta este nevoie de scene cu dimensiuni ample, ideale fiind cele ale noilor Naționale. Și iată cum, la Galați, după zadarnice explorări ale structurii de rezistență ale unor săli de sport – nu am putut juca anul ăsta faimoasa *Noapte de la spartul târgului*, spectacolul lui Silviu Purcărete de la Craiova, care ar fi fost, fără îndoială, perla Coroanei.

Apar, cu o frecvență mai mare decât altădată, și altfel de probleme: ba indisponibilitatea unui actor care repetă frenetic la o viitoare premieră (mai ales că nu puțini interpreți colaborează cu mai multe teatre), ba indisponibilitatea unui actor care trebuie să fie la filmări, ba apariția unei probleme medicale care blochează turneul. Și astfel, din atari motive, *Chirița of Bârzoieni* a Teatrului de Comedie nu a mai ajuns la Galați.

În sfârșit, dar nu de cea mai mică importanță – când totul pare OK –, se ivesc exigențe financiare ce consonează cu tranziția și cu lecția mai nouă deprinsă de la impresari. Te confrunți cu cereri bănești, în fond, legitime, dar incompatibile, nu atât cu fondurile de care dispune un festival susținut cu generozitate de autoritățile locale, cât cu rigorile legislative nemiloase. Și atunci începi să te gândești cu disperare la sponsorii pe care nu prea îi ai...

50 de ani de teatru la Galați

Comedia – ca „brand“ de țară (tristă și plină de umor)
într-un festival de tradiție

Festivalul Național de Comedie de la Galați (17–26 octombrie), ajuns la ediția a XVII-a, a reunit, în orașul de pe malul Dunării, la invitația Teatrului „Fani Tardini“: Naționalele din Craiova și Târgu Mureș, Teatrul de Comedie, Teatrul Mic, Teatrul Odeon și Teatrul Nottara – din București, precum și Teatrul „Ion Slavici“ din Arad și Teatrul „Mihai Eminescu“ din Botoșani. Lor li se alătură Teatrul Luni de la Green Hours și Teatrul „Cassandra“.

Iubitorii Thaliei din Galați au putut urmări, desigur, și spectacole ce își au punctul de pornire în texte clasice verificate de-a lungul timpului prin noi și noi abordări artistice: Molière (*Avarul*), Goldoni (*Hangița*), Marivaux (*Jocul dragostei și al întâmplării*), Suhovo-Kobâlin (*Moartea lui Eskrokov*), A.P. Cehov (*Poiana boilor*).

Afișul festivalului a inclus și autori străini contemporani. Alături de abilitii inventatori de situații și trăgătorii de sfori teatrale Chapman și Friedman (semnatarii *Clinicii amanților*), ori de Michael Frayn (autorul *Scandalului în culise*, spectacol al teatrului-gazdă, care a și deschis Festivalul), ori alături de Leonard Gershe, a reținut atenția, fără îndoială, viziunea grotescă asupra condiției umane specifică lui Werner Schwab (autorul *Șefelor*).

S-a remarcat și dramatizarea după Ion Creangă, *Ivan Turbincă* – a Teatrului „Mihai Eminescu” din Botoșani –, una dintre puținele, dacă nu unica montare de gen de inspirație etno-folclorică.

Dominanta actualei ediții a constituit-o, însă, prezența masivă a dramaturgiei românești din ultimii ani. Spectatorii gălățeni au putut vedea cum ne propun Theodor Denis Dinulescu (*O zi din viața lui Nicolae Ceaușescu*, de la Mic) sau Adrian Lustig (*Nepotu*, spectacol al Teatrului de Comedie) să ne depărtăm de trecut răsând. Sau cum vede Cornel Udrea realitățile noastre morale și posibila noastră raportare la modele (*România dragă, Elveția mea*). Sau cum radiografiază tinerii autori din ultimul val, precum Ștefan Peca (*New York Fucking City*), Mimi Brănescu (*Bigudiuri*), Petre Barbu, Călin Blaga, Paul Cilianu (*89, 89, fierbinte după '89* de la Teatrul Mic) realitățile noastre actuale; cum se delimitează ei, cu sarcasm, cu negru scepticism și, nu o dată, cu furie de realitățile nesfârșitei noastre tranziții și cum văd ei șansele progresului moral și al deschiderii noastre spre lume.

Solidar acestei orientări repertoriale și în acord cu realitățile mișcării teatrale – selecția Festivalului a reținut și oferte ale mișcării alternative desfășurate în variate locuri de joc, unele chiar pe scenă, cu publicul așezat pe gradene, sau chiar într-un club.

Au fost oaspeții Galațiului – actrițe îndrăgite precum Tamara Buciuceanu-Botez, Dorina Lazăr, Coca Bloos și Emilia Dobrin, Maria Ploae, Catrinel Dumitrescu, Luminița Gheorghiu și Anca Sigartău, ori actori precum Ilie Gheorghe, Florin Călinescu și Mișu Dinvale, Gheorghe Visu și Cristi Iacob.

În ceea ce privește regizorii „care au urcat pe scena Festivalului” – alături de montări semnate de „maestri” – Alexandru Tocilescu, Bocsardi Laszlo, Claudiu Goga, Cristian Ioan, Laurian Oniga, Tino Geirun, Ion Sapdaru și, nu în ultimul rând, Horațiu Mălăele – i-am văzut la lucru pe tinerii regizori Ana Maria Mărgineanu, Sorin Militaru, Radu Nichifor, Cătălin Vasiliu.

Cu deosebit interes a fost așteptat de către tinerii actori și de către studenții din Galați *work-shop*-ul „Antrenament pentru situația comică. Exercițiu de biomecanică Meyerhold” condus de Valeria Sitaru, conf. univ. dr. la U.N.A.T.C.

Inspirate de problematica pieselor în discuție, cele două colocvii ale Festivalului au avut ca teme: „Comedia puterii și a manipulării. Despărțirea de trecut prin satiră și pamflet” și „Metamorfoza măștilor comice și a stilizării lor”.

Cum Teatrul Dramatic „Fani Tardini” din Galați a împlinit în această toamnă o jumătate de veac de existență – Festivalul de Comedie a făcut loc, în 27 octombrie, unui moment de sărbătoare. Prilej de întâlniri pline de emoție și amintiri. Prilej de evocare a bogăției vieții artistice desfășurate aici și a personalităților care – prin aspirațiile și munca, prin talentul și imaginația lor – au înnobilit viața spirituală a orașului. Și nu în ultimul rând – prilej de proiecte pentru anii care vin.